

ב"ה

לקוטי שיחות
**PROJECT
LIKKUTEI
SICHOS**

קבצי הערות התמימים ואנ"ש בלקו"ש חלק ט"ו שיחה ב' לפרשת וירא

השייכות של אהוי"ר לחו"ב

א. בליקוט דפ' וירא תשל"ח אות ג' מביא מתו"א ההפרש בין עבודת אברהם לעבודת יצחק, שעבודת אברהם היא עבודת האהבה משא"כ יצחק עבודתו היא יראה, ועפי"ז מסביר למה הבארות של אברהם סתמוהו הפלישתים משא"כ הבארות של יצחק, כי אברהם עבודתו אהבה ולכן יכול הקליפה דפלישתים לנגד על זה, אבל יצחק עבודתו יראה ולקו הגבורה אין קליפת פלישתים מנגדת.

אוצר התפילות
23/08/2018
ובאות ה' שם מסביר הטעם שפלישתים מנגד רק לקו החסד וז"ל: „די תכונה פון מדת האהבה איז פארבונדן מיט הרגש המציאות [יש מי שאוהב], יראה אבער (און קבלת עול) איז בחי' ביטול (המציאות). און דעריבער, ווען די עבודה פון א אידן איז נאר מיט אהבה און שמחה אליין, וויבאלד ער שטייט אין א תנועה פון „ישות“ — הגם אז דאס איז ישות דקדושה — קען ער דערפון קומען צו פשוט'ער ישות און פון דער התרחבות דקדושה, אין וועלכער ער שטייט בשעת התפלה, זאל ער דערנאך אראָפּפּאַלן אין דער התרחבות דקליפה — הוללות וליצנות; אבער ווען די עבודה איז אויך מיט יראה און קבלת עול, די תנועה פון ביטול און היפך הישות, דערלאָזט ניט דער ביטול אז די חיצונים זאלן האבן א יניקה אפילו פון דער התרחבות פון אהבה ושמחה, עכ"ל.

והנה בנוגע הטעם למה אין קליפת פלישתים מנגדת, יש ביאור בזה בב' אופנים, וכמ"ש שם בהערה 20:

(א) מביא מש"כ בלקו"ת [ואתחנן ה, א] שהוללות ושמחה דקליפה אינם הלעו"ז של יראה. (ב) מביא מש"כ בביאורו"ז פא, א, שיראה יש בה מעלה מיוחדת שהיא לא נותנת מקום להסתעפות יניקה לחיצונים, ואדרבה היא מבערת ומבטלת הקליפה.

וצ"ל איך לתווך ב' הביאורים האלה.

ב. וי"ל בהקדם מה שמצינו בד"ה ולקחתם לכם תש"ח אות כ"ב שמבאר בארוכה איך שמצד חכמה מתעורר ביראה ומצד בינה מתעורר באהבה, וז"ל שם: „והנה עיקר העבודה שמצד החכמה היא בחי' יראה וביטול דוקא וכידוע דחו"ב הז' בחי' רצו"ש דמחמת ההשגה וההתבוננות

בגדולת הוי' נולד בחי' האהבה כרשפי אש בבחי' רצוא וצמאון להכלל בו ית' . . . אמנם אהבה זו היא בבחי' יש מי שאוהב בבחי' התפעלות מורגשת שזהו ענין גבורות ורשפי אש ההתלהבות שהיא בהתפעלות במורגש, דהתפעלות במורגש אינו שייך רק בבחי' השגה כו' אבל בחי' חכמה שהיא בחי' ראי' מקרוב מזה נעשה בחי' הביטול שהו"ע היראה, עכ"ל.

^{החכמה} ולכאורה צלה"ב למה מצד חכמה יבוא יראה ומצד בינה — אהבה, הלא ידוע שהע"ס מחולקים לג' קוים חח"נ בקו הימין, בג"ה בקו השמאל ודח"י בקו האמצעי (וכמ"ש בארוכה בקונט' בד קודש) ומאחר שחכמה שייך לקו הימין הו"ל להיות המקור לאהבה שהיא ג"כ בקו הימין, ומאידך גיסא מאחר שיראה היא בקו השמאל הו"ל המקור אל בינה דוקא.

ג. והנה באמרי בינה שער הק"ש פע"ד איתא, שבאמת מצינו לפעמים מבואר שחכמה היא המקור לאהבה ובינה ליראה, אבל לפעמים מצינו להיפך שחכמה המקור ליראה ובינה המקור לאהבה, ומסביר בזה שיש ב' אופני התבוננות שמביאין לאהו"ר: א) כשמתבונן בהריחוק דאלקות, ב) ^{אוצר החכמה} כשמתבונן בהקירוב דאלקות, וזהו ההפרש בין הב' אופנים שחו"ב מולידין אהו"ר: כשמתבונן בהריחוק דאלקות או מחכמה יהי' יראה וביטול ומבינה יהי' אהבה, אבל כשמתבונן בהקירוב דאלקות או מחכמה יהי' אהבה ומבינה יהי' יראה [עי' בספר הערכים ח"א ע' רפ"ד ורפ"ה].

ולפי"ז מבואר גם מה שכתוב בתש"ח הנ"ל כיון שמדבר שם שמתבונן בהריחוק דאלקות וכמ"ש שם שמתבונן בענין ועמך לא חפצתי, איך שכל סדר ההשתלשלות הוא רק עמך, ז.א. שמתבונן איך שהוא רחוק מעצמות, ומשום זה יבוא מחכמה היראה וביטול, ומבינה תבוא האהבה.

ד. ולפי"ז הי' אפ"ל הביאור בהב' אופנים מה שיראה אין ממנה יניקה לחיצונים, די"ל שתלוי איזה סוג יראה הוא: יראה הבאה מהתבוננות של הריחוק דאז נולדה היראה ע"י חכמה, בה מתאים הביאור הב' כמ"ש בביאורו"ז, שיראה מצד מעלתה מבטלת כל ענין של יניקה כי מאחר שבאה מצד חכמה ע"כ היא בתכלית הביטול כמו חכמה, ומצד הביטול אין מקום ליניקה, וכן מפורש שם בביאורו"ז שמדבר כשהיראה היא מצד החכמה, משא"כ כשמתבונן בהקירוב באלקות דאז נולדה היראה מבינה דוקא או היראה איננה בתכלית הביטול כ"א בבחי' ישות כי בינה הו"ע יש וע"כ היראה שנולדה ממנה ג"כ בבחי' יש, ולזה מתאים הביאור הא' כמ"ש בלקו"ש שהיראה איננה מבערת ומבטלת הקליפה של פלישתים ואעפ"כ אין ממנה יניקה לפלישתים, והטעם הוא כמ"ש שם מפני שהוללות ושמחה דקליפה אינם הלעו"ז של יראה.

ה. לפי"ז נמצא שמה שמבואר אשר מיראה אא"ל יניקה אין זה דוקא בהיראה הבאה מצד חכמה, כ"א גם בהיראה הבאה מצד בינה, וההפרש הוא רק באיזה אופן מבטל היניקה, כנ"ל.

והנה בנוגע אהבה לכאורה יש לומר דאינו ע"ד יראה, כ"א זה שמאהבה נעשה יניקה הרי"ז רק באופן א' של אהבה, ז.א. כשהאהבה באה מצד בינה אבל כשהאהבה באה מצד חכמה אין ממנה יניקה, וכן משמע בביאור"ז הנ"ל שמסביר שהטעם שמאהבה יש יניקה ה"ה משום שבאה מבינה, ובינה היא בחי' יש.

ולכאורה הי' אפשר לומר דלאו הכי אלא דגם באהבה הבאה מצד חכמה גם ממנה יש יניקה והוא ממש"כ בד"ה ויגש תש"ד אות י"ב דמסביר בארוכה שיש ב' מיני אהבה: א) אהבה כמים, ב) אהבה כרשפי אש, ומסביר איך שאהבה כמים היא בעיקר בתענוגים והתענוג עושה התרחבות בכל דבר בטבע, וטבע ההתרחבות הוא לתת מקום גם להפכי וע"ד שחכם גדול שיכול לשמוע גם דיעה מנגדת לדעתו, משא"כ אהבה כרשפי אש היא שורפת ומכלה את התאוות זרות. דמזה משמע דאהבה כמים אינה שורפת ומכלה הרע, ולכאורה באותיות אחרות הפי' הוא שמצד אהבה כמים עדיין יש מקום ליניקה, ולפי"ז יהי' הוכחה בנוגע לעניננו, כי מפורש הוא שם בתחילת אות י"ב אשר אהבה כמים היא באה מצד חכמה דוקא ולפי"ז נמצא דגם אהבה הבאה מצד חכמה דזהו אהבה כמים, נותנת מקום ליניקה מפני שהיא בבחי' התפשטות והתרחבות.

אך באמת צ"ל לכאורה שמש"כ בתש"ד אי"ז שייך לעניננו, והראי' ע"ז כי שם גופא הרי מפורש דאהבה כרשפי אש אינה כמו אהבה כמים אלא הוא שורף ומכלה הרע והתאוות זרות, ולקמן באות י"ג מוסיף שגם שורף ומכלה המקום שהרע הי' נאחו בו או שהי' יכול להיות נאחו בו, ז.א. שאהבה כרשפי אש אינו נותן מקום להרע, ובאותיות אחרות ז.א. שמאהבה כרשפי אש אין יניקה, והרי אהבה כרשפי אש היא האהבה הבאה מצד בינה (כמ"ש שם בארוכה), וזה ברור שמאהבה שמצד בינה יש יניקה, וכמ"ש בביאור"ז הנ"ל, וא"כ ע"כ צ"ל דמה שמבואר שם אי"ז שייך לעניננו וענין אחר הוא.

ובפרט שבתש"ד מביא שזהו ההפרש בין עבודת אברהם ועבודת יצחק, דעבודת אברהם הי' כמים ויצחק כרשפי אש, דנמצא לפי"ז שמעבודת אברהם יש יניקה ומעבודת יצחק אין יניקה, ה"ה היפך ממש ממש"כ בהשיחה בארוכה, וע"כ צ"ל כנ"ל ששם מבאר ענין אחר.

ו. ואולי ההפרש הוא: דכשיש לאדם אהבה לאלקות יש בזה ב'

ענינים : א) הא גופא שיש לו האהבה הוא עצמו ענין נעלה, ב) מה שאהבה זו פועלת בירור בהנה"ב ומזכך אותה, ובוה הוא ההפרש בין ב' המאמרים הנ"ל : מה שמבואר בביאור"ו, שמאהבה הבאה מבינה יש יניקה, ומאהבה הבאה מחכמה אין יניקה מדבר אודות האהבה עצמה, האהבה עצמה נעלית יותר כשבאה מחכמה, כי אז לא יהי' הסתעפות מהאהבה עצמה לחיצונים, כיון שהאהבה היא בביטול, משא"כ האהבה שבאה מבינה הנה האהבה עצמה יש בה ישות ולכן היא עצמה אינה נעלית כ"כ כי ממנה עצמה י"ל יניקה, שיסתעף מההתרחבות וישות דקדושה לישות והתרחבות דקליפה. אמנם מש"כ בתש"ד מדבר אודות פעולתה על הנה"ב, באיזה אופן מבערת ומזככת אותה, ובוה נמצא להיפך שאהבה שמצד חכמה מאחר שהיא כ"כ נעלית לכן היא נותנת מקום לההיפך, כי אינה בקירוב כ"כ להנה"ב בכדי שהנה"ב תתברר ממנה, וכמו חכם גדול שנותן מקום לדיעה הפכית, משא"כ אהבה הבאה מבינה היות והיא בבחי' יש היא בקירוב יותר להנה"ב ולכן מבררה ומזככה יותר עד ששורף ומכלה כל הנתינת מקום בהנה"ב לתאוות זרות וכו' אבל עדיין מאהבה עצמה יש מקום ליניקה, כנ"ל בביאור"ו.

קובץ הערות התמימים ואנ"ש צפת גליון י (תשמ"ב)

ב. בלקו"ש חט"ו וירא ב שואל למה הזהר קורא את הבאר שחפר אברהם בשם "באר דיצחק", ומביא ביאור לקוטי

לוי"צ: "...באר דאברהם סתמו פלשתים... ויצחק חסדו
מחדש...". ומסביר בשיחה שע"י העבודה בבחי' אברהם
(קו החסד והתרחבות ושמחה) אפשר ש"יסתמום פלשתים"
(התרחבות ואהבה דקליפה), לכך "בכדי שתתקיים השמחה,
צריך להקדים לה היראה וקבעמ"ש" (עבודה בבחי' יצחק).

לפי זה נמצא שהעבודה דיצחק היא הקדמה לעבודת
אברהם, אבל איך זה מתאים למה שבמציאות הי' הפוך,
שעבודת חפירת הבארות דאברהם הקדים לעבודת חפירת הבארות
דיצחק איצחק החסדן

וי"ל ע"פ מש"כ בלקו"ת ד"ה אדם כי יקריב, שישנה
אתעדל"ע בכדי שאח"כ תהי' אתעדל"ת בכח המקבל לעשות
כלים כדי שהאתעדל"ע תאיר בנפשו בפנימיות ואז תתקיים
האתעדל"ע, ובאם אין אתעדל"ת היתה האתעדל"ע חולפת
ועוברת - כמבואר בד"ה הנ"ל בארוכה. ועפי"ז י"ל דהסדר
אצל האבות ג"כ התחיל בעבודת חפירת הבארות דאברהם
לגלות אלוקות בזולת באופן דאתעדל"ע, ואח"כ עבודת
חפירת הבארות דיצחק לפעול שהזולת יעבוד בכח עצמו
לעשות אתעדל"ת שע"י זה מתקיים באר דאברהם.

צבי הירש מרנץ

א. בלקו"ש חט"ו פ' וירא (ב' (עמ' 119 ט"ד))
מבאר שעבודתו של אברהם היתה בהתרחבות מצד החסד
דקדושה לכן הי' יכול להיות הענין ד"ו יסתמום
פלשתים", כי התרחבות דקדושה נותנת מקום להתרחבות
דלעומ"ז - יניקה של פלשתים.

^{אוצר החכמה} אבל את בארותיו של יצחק, וכך מה שחפר שוב
את הבארות של אברהם לאחר שסיתמום פלשתים -
שענינם גבורה דקדושה - לא יכלו הפלשתים לסתום כי
"אין ביכולת כל מדה שבלעו"ז להיות מנגד רק למדה
שכנגדו בקדושה".

ולא זכיתי להבין, דאה"נ הפלשתים לא סיתמו
בארות של יצחק, אבל גזלו ממנו שתי בארות, עשק,
ושטנה, (תולדות כו, כ-כא), וגם זו היא יניקה של
פלשתים. ואדרבה: מה שגזלו ממנו ונהנו מהבארות
לעצמם מורה על יניקה יותר מאשר מה שסיתמו לגמרי.

מ.ד. שלומסאן
תות"ל כפר חב"ד

קובץ הנ"ל גליון רמג

ד. בגליון ט (רמ) הקשה הח' מ.ד. שלומסאן דלכאו'
לפי ההסבר של כ"ק אדמו"ר שליט"א בלקו"ש חט"ו פ' וירא
(ב) שזה שאצל יצחק לט סיתמום פלישתים מצד שבמדת
הגבורה אין ענינה השפעה ולכן לא יכול להיות בלעו"ז
היפוך ענין של חסד יניקה.

אמנם יש ליישב שיש הבדל אם בעצם במידה של
גבורה בגילוי רוצים לינק משם לא יכולים, וזה ענין
של סיתמום שבעצם הבאר היא באר דקדושה רק סיתמום
אבל בעשק ושטנה בעצם הבאר עצמה דקדושה היא לא
בגילוי ז"א שהיניקה של הקליפות היתה באופן של
העלם מגבורה ואז יכול להיות יניקה.

מ. זלמנסאן
תות"ל כפ"ח

השפעת המוחין על המדות

הת' לוי יצחק גאלדשטיין
תלמיד בישיבה

בלקו"ש חט"ו (וירא ב') מבאר כ"ק אדמו"ר את החילוק בין יצחק ואברהם שיצחק הי' בחי' גבורה ואברהם הי' בחינת חסד. ועוד חילוק ביניהם שיצחק הוא יראה, ואברהם הוא אהבה.

ועפי"ז מבאר רבינו הטעם מה שבארות דאברהם סתמום פלשתים, ובארות דיצחק (וגם הבארות שחפר אברהם וסתמו פלשתים ואח"כ פתחן יצחק) לא סתמום פלשתים. כיון שאהבה קשורה עם הרגש המציאות ויראה הוא בחי' ביטול, ולכן כשיהודי עובד ה' רק עם אהבה לפי שעומד בתנועת ישות יכול לבוא לישות כפשוטו לישות דקליפה – הוללות וליצנות, אבל כשהעבודה היא גם עם יראה וקבלת עול – התנועה של ביטול והיפך הישות, אזי אין מקום שהחיצונים ינקו מהתרחבות מאהבה ושמחה. ולכן הבארות דיצחק לא סתמום פלשתים לפי שלא הי' להם יניקה, וזה שגם בארות דאברהם לאחר שחפרן יצחק גם אותם לא סתמו פלשתים, זהו לפי שכאשר בהבארות דאברהם (עבודת האהבה ושמחה) יש גם החפירה דיצחק (התנועה של ביטול וקב"ע) אזי אין שייך שהחיצונים יהי' להם יניקה, ולכן לא נפסק עוד נביעתם. עד כאן תוכן דברי כ"ק אדמו"ר.

ויש להעיר מענין זה ע"פ מה שמבואר בספה"מ תר"ס מאמר ד"ה מן המיצר קרוב לסופו ע' ח'. דשם מדבר בענין פעולת המוחין על המדות וזלה"ק: "... שיהיו המדות ע"פ שכל להיות המדה בהתיישבות דוקא. ואז היא בבחי' פנימי ונמשך ממנה פעולת טובה בעשי' בפועל בסו"מ וע"ט. וגם הארת השכל בהמדות... דהמדות מצ"ע אפשר להיות בהם יניקת החיצוני

וכמ"ש לא יהפוך הכסיל בתבונה כ"א בהתגלות לבו דאת זלע"ז עשה
אלוקים... דהמדות דלעו"ז יונקי' מהמדות דקדושה... והיינו כשהמדות הן
בפ"ע שאינו מאיר בהם אור השכל אז אפשר להיות יניקה כו", ע"כ לה"ק.
נמצא מזה שזהו אותו הענין מה שהביא כ"ק אדמו"ר בלקו"ש בענין אהבה
ויראה.

ולא באתי אלא להעיר.

הבארות "כשמות אשר קרא להן אביו"

הת' מיכאל שי' רזנטל

תלמיד בישיבה

בפר' תולדות פכ"ו פסוק י"ח כתוב: "וישב יצחק ויחפור את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו". ז.א. שכל הבארות שאברהם חפר (כמסופר בפ' וירא) והפלשתים סתמו יצחק חפרן מחדש.

ואולי יש לבאר למה היה צריך ג"כ לקרוא את הבארות כשמות אשר קרא להן אביו.

ע"פ המבואר בלקו"ש חט"ו פר' וירא ב' שהרבי מה"מ מסביר (לפי ביאורו של ר' לוי יצחק (בלקוטי לוי"צ)) למה הזהר (ח"ג רפ"ד, ב) מייחס הבאר ליצחק (בפר' וירא) ומביא הפסוק "בעבור תהיה לי לעדה וגו'" שמדבר אודות אברהם? ונקודת הביאור בשיחה הוא כי הבאר עצמו היה של אברהם והקיום של הבאר זה היה דוקא ע"י יצחק - שאברהם הוא מדת החסד ויש על מדה"ח לעו"ז - הפלשתים (וע"ש הטעם), וחפירת הבאר הוא ענין של חסד - התרחבות. ויכול לצאת מזה יניקת החיצונים (ויסתמום פלשתים) אבל לגבי יצחק שהוא מדת הגבורה (ופחד יצחק) דקדושה וכזה אין שום לעו"ז (והטעם הוא כי גבורה ענינו ביטול ובמילא לא יכול לצאת שום נגד כי הוא מאוחד בתכלית עם הקב"ה).

וכזה יוכן שהענין של הבארות הוא דוקא מצד מדה"ח דקדושה (אברהם)

אבל הקיום לזה צ"ל דוקא ממדה"ד דקדושה (יצחק) כי שם אין יניקת החיצונים, ובגלל זה הזהר מייחס הבאר ליצחק (לגבי הפרט) של הקיום - עדות*.

עפ"ז אולי יש לבאר הטעם שיצחק קרא אותן שמות שקרא להן אביו, כי באמת הבארות שייכים לאביו והוא רק מקיים אותם.

אוצר החכמה

* הערת המערכת: עיון בתו"א פרשת תולדות בתחילתה.

קובץ מגדל דוד - יז

בארות יצחק

הת' חנוך העניך שי' רוזנפלד
תלמיד בישיבה

בלקו"ש חלק ט"ו וירא שיחה ב' מקשה הרבי מדוע הבורות שחפר אותם אאע"ה נקראים ע"ש יצחק "בארות יצחק", ומביא מאביו ר' לוי"צ בהערותיו על הזוהר, שיחסו ליצחק כי באר אברהם התבטלה דסתמום פלשתים ויצחק חפרו מחדש כמ"ש "וישב יצחק ויחפור וכו' ויקרא להן שמות בשמות אשר קרא להן אביו", ומסביר ע"ז הרבי שאברהם מידתו היא חסד, אהבה, ובאהבה יש הרגש מציאתו-יש מי שאוהב" ולכן היה מזה יניקה לחיצונים-לפלשתים, ולכן לאחר מיתת אברהם הפלשתים סתמו את הבורות (כעין זה מצינו בסה"מ תשי"ב

ד"ה "ויקח ה' אלוקים את האדם בגן עדן" שלכאורה איך ישנם כאלו שמתחווים לשמש ולירח והרי השמש והירח עצמם, הם בטלים להקב"ה אלא כיון שהביטול שלהם הוא ביטול מורגש ולכן שידך בזה יניקה לחיצונים) משא"כ יצחק-יראה ענין של קב"ע - ביטול בתכלית, בזה לא שידך יניקה לחיצונים ולכן בארותיו לא נסתמו דבזה לא שידך יניקה לחיצונים, ובהערה 20 שם זה שאין יניקה זה לא שהיראה היא לבדה דאז יש לה מנגד בקליפה, אלא שיש התכללות המידות אהבה ויראה, אז דוקא לא יוכלו המנגדים שבלעומת זה לנגוע בהן.

ולכאורה קשה מהמבואר בלקו"ש ח"ה (בהוספות) ובח"כ תולדות א', ששם מבאר הרבי בענין "שלעגו ליצני הדור שאברהם לקח אסופי מהשוק ולכן צר קלסתר פניו של יצחק כקלסתר פני אברהם" שלכאורה הרי הבן בדרך כלל דומה לאביו, ומה החידוש בזה שפני יצחק היו פני אברהם? אלא מסביר הרבי שידוע שצורת האדם מראה על תוכן אדם, וא"כ כיון שאברהם ענינו חסד ויצחק ענינו גבורה בתחילה פני יצחק היו שונים מפני אברהם ולכן לעגו ליצני הדור, ולכן הקב"ה עשה שפני יצחק יהיו כפני אברהם.

ולכאורה לפי המובא לעיל כשיש התכללות המידות אז אין מקום כלל למנגדים דלעו"ז, א"כ איך ליצחק נולד עשיו ואף שהיה התכללות המידות, דהקב"ה צר קלסתר פניו של יצחק כשל אברהם. כלומר אף שיצחק ענינו להפך אברהם בכ"ז פניהם היו שווים שז"ע התכללות המידות, וא"כ איך נולד עשיו שזה מראה שיש מקום - יניקה למנגדים דלעו"ז?

ואין לומר שיש נתינת מקום לרע של עשיו מצד רבקה אמו שהיתה אחות לבן ורוב הבנים דומים לאחיי האם (כמ"ש בלקו"ש ח"ה תולדות א' ע' 113 הע' 10) שלפי הספרנו עשיו נולד מצד רבקה כנ"ל, אבל לפרש"י לא בגלל זה היה עשיו רשע דפר' וארא (ו, כג) מפרש"י "מכאן למדנו הנושא אשה צריך לבדוק באחיה" היינו שא"א לתלות את רשעותו של עשיו ברבקה, והדרא קושיא לדוכתא?

ולכאורה יש לומר, כידוע דעבודתו של יצחק היא עבודה מלמטה למעלה-חפירת בארות, משא"כ אברהם עבודתו היתה לגלות ולפרסם אלוקות "א"ת ויקרא אלא ויקריא" לכל באי עולם, וא"כ אפ"ל שבחי אברהם, שאברהם הי' נשיא הדור אז עבודת הדור היתה באופן של מלמעלה למטה, ועד"ז גם הענין של"צר קלסתר פני יצחק כפני אברהם" שזה היה בחי' אברהם, אז זה היה באופן של מלמעלה למטה ועל-אף שבפועל זה התכללות המידות חסד וגבורה (פני יצחק כפני אברהם) אבל כיון שזה בא מלמעלה למטה אז אין זה אצל המטה בשלימות ואין לזה תוקף כ"כ (כידוע מובא בכו"כ בחסידות ע"ז) אי-לכך היה יניקה לחיצוניים ולכן יצא עשיו. אבל לאחר פטירתו של אאע"ה שנשיא הדור היה יצחק שעבודתו היא מלמטה למעלה, וממילא עבודתו חדרה בעולם, לכן לא היה יניקה לחיצוניים בחפירת הבארות ולכן לא סתמום פלשתים. ואולי ודו"ק.

עבודת אברהם ועבודת יצחק

הת' שלום ראסקין

שליח בישיבה

בענין חפירת הבארות מבואר בתו"א שזהו ענין גילוי ההעלם מלמטה למעלה שזה הי' עבודת יצחק, משא"כ אברהם היתה עבודתו בדרך מלמעלה למטה [נתן לאכל ואח"כ אמר ברכו כו'] ואע"פ שגם אברהם חפר בארות מ"מ כתיב ביה ויסתום הבארות שחפרו משא"כ בארות יצחק לא סתמו.

דברי חכמים

ובלק"ש ח"א וירא מבאר הרבי בארוכה ענין עבודת יצחק איך שחפר בארות וגם לא נתפעל ממנגדים כפי שמסופר בתורה - שבשעה שעבדי אבימלך לקחו את הבארות שחפרו עבדי יצחק ונתנו לפלשתים (היינו קליפה), לא נתפעל יצחק מזה, וצוה שיחפור עוד. וכשזה קרא בפעם השניה, יצחק בעצמו חפר כו' וקרא רחובות כו'. ובלקו"ש חט"ו וירא [ב] מבאר עבודת אברהם ואיך שייך שיהיה אצלו ענין של סתימת הבאר. שאברהם הוא בחי' חסד, היינו אהבה ושמחה, שזהו ישות דקדושה. וכשמת אברהם, היינו שנתעלם האור אלקי, אז הי' שייך שהפתיחת לב שיש מצד חסד יבוא לישות כפשוטו - ענין הוללות ולצנות, היינו יניקת חיצונים [ענין סתימת הבארות]. משא"כ עבודת יצחק הי' בבחי' גבורה - ענין קבלת עול וביטול. שמצד ביטול א"א שיהי' יניקה לחיצונים, ומשום זה הבארות שיצחק חזר וחפר, ואותה באר שחפר בעצמו לא הי' שייך ענין של סתימה (יניקה), דאין ביכולת כל מדה שבלעו"ז להיות מנגד רק למדה שכנגדה בקדושה.

נמצא דרך אצל יצחק אין שייך ענין של סתימה, משא"כ אצל
אברהם שייך סתימה, וכמו"כ עבדי יצחק [כפי שמסופר בתורה]
שייך ענין של יניקה (שנלקחו הבארות מאתם).

וצריך להבין א) למה אצל עבדי יצחק הי' יכול להיות יניקה
דלכאורה עבד אינו מציאות לעצמו ובטל לאדון, (דמשום זה יש
הלכה דכל מה שקנה עבד קנה רבו, וכידוע פי' הרשב"א ע"ז, - עיין
לקו"ש חכ"ה ע' 340 - משיחת ש"פ תולדות מבה"ח וער"ח כסלו ה'
תשד"מ) נמצא דגם אצל העבדים הי' צ"ל עבודה בבחי' גבורה.
וא"כ איך שייך ענין של יניקה גם לגבם? ב) ג"כ צריך להבין מהו
החילוק בין ענין היניקה שהי' אצל אברהם ואצל עבדי יצחק,
דכנראה יש חילוק. דאצל אברהם סתמו את הבארות, כדכתיב
ויסתמום הפלישתים, ואצל עבדי יצחק, לא סתמו רק לקחו אותם
וצ"ל מהו החילוק?